

gospodinja priveže na badnjak povosmo in ga verže na streho. Ko se zmračí, prinese gospodar badnjake v hišo in jih naloží na ogenj; kadar z badnjakom stopi v hišo, reče: „Dober večer in častit vam badnji dan“. Iz hiše ga pa kak možki pospe z žitom in mu odgovori: „Dal ti Bog dobro srečni in častiti“. Ko se badnjak dene na ogenj, se trikrat naprej pomakne; kadar pa pregorí, je treba gornji kraj dočakati v roke, z rokovicami pa ga nesti okoli uljnaka, potem se ugasnjen pustí na kaki slivi ali jablani.

Polažajnik (polaznik) se zove prvi obiskovavec o božiču. Navado imajo voliti polažajnika (zakaj nekteri prerokujejo, da zbog njega biti morejo srečni ali nesrečni celo leto) in ga pokličejo (nekoliko dni pred božičem) ali imajo enega vsako leto. Polažajnik nese v rokavici žita, pa ko nazove z vrat: „Kristus se je rodil“, siplje iz rok žito po hiši (kdor pa iz hiše njega pospe, mu odgovori: „v istino se je porodil“); pa tedaj skreše badnjake, to je, vzemši lopar udarja z njim badnjake, kjer gorijo (da se krešejo iskre), pa govori: „ovoliko goved, ovoliko konj, toliko koz, ovoliko ovac, toliko svinj, toliko uljov, ovoliko sreče in napredka“ itd. Po tem razgerne pepel poleg ognjišča in dene ondi nekaj dnarja (kakor kateri premore); nekteri donese tudi povosmo in ga prevesi čez vrata. Ko se hoče usesti, gledajo nekteri, da mu izpodmaknejo stol, da bi padel; kadar se vsede, ga ogernejo žene z odejo ali čoho, da bijim se delala smetana debela. Po tem, ko je kaj založil in se rakije napil, gré domú, pa se spet verne po kosilu nazaj, in ga gostijo do mraka. Na odhodu mu darujejo kak robec ali kolač.

Pomisli, častiti bravec, le besedo „brašnja“, ki pri belih Krajncih znamenjuje popotnico, pri južnih Slovanih moko; v Slavonii se „brašančevó“ zove dan sv. rešnjega telesa, — in se ti ne bo čudno vidilo, da je badnjak „vigilia“ v Serbii se sprevergel v pomen onih treh vražnih cerovih polen. Pa kaj govorim od tolike dalje? Rêci Gorenki: „vzel te on zali“, in boš ji gotovo ustregel; rêci pa toisto beli Kranjci, pa je huje razžaliti ne moreš.

Kobe.

Novičar iz mnogih krajev.

11. dan t. m. sta prišla na svojem potovanji presv. Cesar in Cesarica v Brešijo, 13. dan pa v Bergamo povsod slovesno sprejemana; 15. dan t. m. sta se namenila v Milan priti, kamor so unidan imenovani trije ministri že 13. t. m. iz Dunaja prišli. — Razun mnogih drugih milost, ki jih Cesar skazujejo v vsakem mestu, so tudi 119 soseskam Breške dežele odpustili 1 milijon in 87.801 lir, ki so jih imele te soseske še za državno posojilo odrajtati. Tudi so blagovoljno sprejeli tisto prošnjo, ki jo Jim je družba za osušenje močirne zemlje v okolici Veroneški podala, naj bi se ji namreč poltretji milijon lir za izpeljavo tega potrebnega dela iz državne kase proti temu na pósodo dalo, da se bo pozneje to posojilo na dele (brište) poplačalo. — Poslednjemu „novičarju“, ki je povedal, koliko se je lani žita in drugih stvari v naše cesarstvo iz ptujega pripeljalo, dostavljamo danes, koliko se ga je iz našega cesarstva v ptuje dežele peljalo: pšenice namreč za 46 mil. funtov več kakor predlanskem, drugega žita pa 163 mil. funtov več; moke se je desetkrat več izpeljalo kakor vpeljalo, in sicer za 7 mil. funtov več kakor leta 1855, — kož se je enmalo več kot predlanskem izpeljalo, vendar se jih je veliko več vpeljalo; lesa se je dosti več izpeljalo kot predlanskem, vendar se ga je veliko več vpeljalo kakor izpeljalo; čeravno je cena soli lani povikšana bila, se je vendar povzitek njeni od predlanskih 93 mil. funtov lani povzdignil na 111 mil. funtov. Volne se je sicer lani za 3 mil. funtov več izpeljalo, vendar se je je 5 mil. funtov več vpeljalo kakor izpeljalo; borne in lepe steklene robe se je dosti več izpeljalo, srednje sorte in pa vžigavih klinčkov pa manj kakor pred-

lanskem. — Kolendrov (pratik) je čedalje več; letošnje leto jih je v vsem prišlo v našem cesarstvu 266, in samo na Dunaji 58 na svetlo, na Laškem 63, na Ogerskem 45, na Českem 33, na Marskem 12, na Tiroljskem 13, v Galicii 11, na Horvaškem in Slavonskem 7, na Erdeljskem 7, v Vojvodini 5, v Salcburgu 5, v zgornji Avstrii 4, na Krajnskem 3, na Koroškem (?), na Štajarskem (?). — V Novem mestu poleg Dunaja je pogorela unidan velika suknarija; v malo minutah, ker se je volna unela, je stala fabrika v takem plamenu, da so mogli delavci skozi ogenj bežati; delovodja in 3 delavke so zgoreli, veliko se jih je hudo opeklo. Ogenj je vstal iz železne peči v delavnišnici; neka delavka je berskala žerjavico; iskrica pade na kup volne, in v tem hipu se vname plamen. — Političnih novic ni danes skoraj nič. Švajcarsko-pruski razpor je pri kraji, to je gotovo; vendar nekteri pruski časniki še tako kramljajo, kakor da bi pruska vlada ne bila zadovoljna; — al ne bo mogla drugač, ker avstrijska, francoska in angleška vlada sedaj ne bojo hotle drugač. — Pogreb umorjenega pariškega škofa je bil že 10. dan t. m., tedaj pred kakor se je poprej govorilo; zlo slovesen je bil. Morivec njegov Vergès je slišal pogrebni strel in zvočenje, pa nič ga ni ganilo. Kakor je bil izperva, tak je vés čas; v jetnišnici sta noč in dan dva čuvaja okoli njega; 17. dan t. m. pride res pred porotno sodbo. Obnaša se, kakor da bi ne bil nič pregrešil, in si tudi ni hotel nobenega zagovornika, kakor postava dovoli, izbrati; pravi, da se bo sam zagovarjal; višja sodnja mu je tedaj po postavi zagovornika določila. — 20. dan p. m. je bil v okolici Palerme baron Bentivenga, glavár prekucije sicilijanske, ustreljen; prošnja, naj bi mu nikar oči ne zavezali, mu ni bila dovoljena. — Strašna prigodba se sliši iz Pešta, da se je te dni neki mož s svojo ženo in 12 let staro hčerjo, ko so se popred z rudečim motozom skup zvezali, v Donavo vergel; moža in ženo so izlekli iz vode; mož je bil že mrtev, hči se je pa pod ledom potopila.

Prilika.

Dviga se Triglav visoki
Nad oblake kralj gorá,
Razprostira gled široki
Daljnih do mejá svetá.

Nanj kosmati medved splazi,
Okrog gleda; — al medú
In berloga ne zapazi:
Jezen verne se domú.

Zvezdica.

V neba višavi veličastni
Je znad oblakov s sinje planje
Zvezdica lila luč tak milo
V doline mračne tihe zemlje;

In v njeno lice ves zmaknjen
Radostno sem oči obračal —
Kar vterne se; — po zlati cesti
Zderčí 'z pogleda ino z neba.

Janko Mir.

Pogovori vredništva. Gosp. Gr. v Gr.: Željenih 4 prvih pôl obène povestnice novega časa, ki je bila preteklo leto v 6 pôlah priložena, bi Vam bili berž poslali; pa vprašati Vas moramo poprej: ali imate tudi poprejšnih 34 pôl, ktere obsegajo na prvih 19 pôlah povestnico starega časa, na sledečih 15 pa povestnico srednjega časa? Ako jih nimate, jih bote menda tudi dobili želeli, da bote imeli celo knigo. Novim Naročnikom „Novic“, ki želijo prejšnje pôle imeti (brez kterih se vé da kniga ni celá) se zarajta pôla po 2 kraje. — Gosp. S. J. na D.: Prejeli smo pesmice zale; hvala lepa! Kaj pa, ko bi „Prepis“ hotli pomnožiti po tisti smešnici iz „Ill. Z.“ v 3. listu letašnjih „Novic“? Po tem še le bi se kaj krepko podala poslednja verstica omenjene pesmi. Pošljite mi jo pa brez marke. — Gosp. dr. M. v Gr.: Slovnik nem. slov. se ne bo pred prodajal, dokler ne bo ves gotov.